

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmana • Ombudsperson Institution

Ombudsman Republike Kosova

ZAHTEV

upućen

Ustavnom sudu Republike Kosova

U slučaju: **Ukidanje (Stavljanje van snage) Dekreta** Predsednice Republike Kosova br. DKGJK -001– 2014, datuma 31 avgusta 2014 god. *"za potvrđivanje nastavka mandata međunarodnim sudijama u Ustavnom sudu Republike Kosova"*.

Odgovorna stranka: Predsednica Republike Kosova

Datum: 9 oktobar 2014 god., Priština

POSTAVLJENO PITANJE

Produžavajući mandat troje međunarodnih sudija u Ustavnom sudu, nakon isteka njihovg mandata i bez predloga iz Skupštine, Dekret Br. DKGJK-001-2014 Predsednice Republike Kosova dolazi u suprotnosti sa postupkom predviđenim u Ustavu za izbor sudija Ustavnog suda.

Postavljeno pitanje glasi: Da li se može opravdati ovo odstupanje od Ustava, međunarodnim sporazumom između Republike Kosova i Evropske Unije, ratifikovan dana 23 aprila 2014 god.?

SADRŽAJ

JURISDIKCIJA	2
SAŽETAK ČINJENICA	2
A. Tri međunarodne sudije i imenovanje istih od strane Međunarodnog civilnog zastupnika	2
B. Misija EULEX-a i njegova pravna osnova.....	3
1. Zajednička akcija i osnova iste u Rezoluciji 1244 ...	3
2. Pravna osnova EULEX-a u zakonima Kosova.....	4
3. Međunarodni sporazumi iz 2012 god. i 2014 god.....	6
C. Imenovanje tri međunarodnih sudija i dekret Predsednice Jahjaga	7
ARGUMENT.....	9
I. Dekret Predsednice je u suprotnosti sa procesom predviđenom u Ustavu za izbor sudija Ustavnog suda, jer produžuje mandat troje međunarodnih sudija bez predloga iz Skuptšine.....	10
II. Produženje mandata troje međunarodnih sudija bez predloga iz Skuptšine ne opravdava se sadržajem međunarodnog sporazuma 2014 godine između Republike Kosova i Evropske Unije	11
A. Iako se dekret Predsednice bazira na jednom međunarodnom sporazumu, zahtev za ocenjivanje ustavnosti dekreta Predsednice je u nadležnosti <i>ratione</i> <i>materiae</i> ovog suda	12
B. Produženje mandata troje međunarodnih sudija nakon isteka tog roka i bez predloga iz Skuptšine ne opravdava se pretendiranim delegiranjem nadležnosti za imenovanje EULEX- u	14
1. Delegiranje nadležnosti imenovanja sudija nije zvanično prihvaćeno od strane Evropske unije, u pismu Baronice Ashton, stoga se ne može smatrati istinski deo sporazuma.....	14
2. Drugačije, od sporazuma od 2012 godine, pismo Predsednice Jahjaga od 2014 godine teži da delegira EULEX-u samo nadležnost <i>imenovanja</i> sudija, a ne	

nadležnost predloženja, koja kao posledica ostaje nadležnost Skupštine.....	17
ZAHTEV ZA PRIVREMENU MERU.....	24
ZAKLJUČAK.....	25

JURISDIKCIJA

Ovim podneskom Ombudsman traži od Ustavnog suda da stavi van snage Dekret Br. DKGJK–001–2014 Predsednice Jahjaga kao protivustavni akt. Ovaj zahtev je u nadležnosti ovog suda: “Ombudsman ima pravo da pokrene pitanja pred Ustavnim sudom, u saglasnosti sa odredbama ovog Ustava.”, član 135, tačka 4 “i ovlašćen je za podnošenje pitanja ... saglasnosti dekreta Predsednika sa Ustavom“, član 113, tačka 2.

SAŽETAK ČINJENICA

A. Tri međunarodne sudije i imenovanje istih od strane Međunarodnog civilnog zastupnika

Ustav Republike Kosova, koji je stupio na snagu, dana 15 juna 2008 godine, obuhvatio je niz prolaznih odredbi za period nadgledane nezavisnosti. U vezi Ustavog suda, prolazne odredbe propisuju da: “Troje (3) međunarodnih sudija imenuje Međunarodni civilni predstavnik.” Član 152 tačka 4. Ustav je dao Međunarodnom civilnom predstavniku ne samo nadležnost da imenuje tri međunarodne sudije, već i nadležnost da odredi trajanje mandata istih. “Međunarodni civilni predstavnik će odlučiti o tome kada ističe mandat međunarodnim sudijama, i isti će biti zamenjeni kao što je predviđeno Ustavom.” Član 152, tačka 5.

Na osnovu ovih odredbi, Međunarodni civilni predstavnik, dana 12 juna 2009 god. imenovao je tri međunarodne sudije: Robert Carolan, Snežana Botusharova-Doicheva i Almiro

Simoes Rodrigues. Odluke 2009/09, 2009/10, i 2009/11. Tri sudije su imenovani na trogodišnji mandat.

Krajem njihovog mandata, nekoliko dana pre završetka međunarodnog nadzora, Međunarodni civilni predstavnik je reimenovao trojicu sudija do dana 31 avgusta 2014 god. Odluke 2012/17, 2012/18 i 2012/19. Dana, 10 septembra 2012 god. međunarodno nadgledanje nezavisnosti je završeno. Završetku nadgledane nezavisnosti prethodila je Odluka Skupštine Republike Kosovo Br.04-V-436, datuma 7 septembra 2012 god, u vezi izmene Ustava. Ovim ustavnim izmenama brisane su prolazne odredbe, uključujući i nadležnosti Međunarodnog civilnog predstavnika za imenovanje sudija Ustavnog suda.

U slučaju Ustavnog suda posebno, Zakon br. 04 / L-115 o izmenama i dopunama zakona, koji se odnose na završetak međunarodnog nadzora nezavisnosti Kosova, određuje: "Mandat međunarodnih sudija imenovanih u skladu sa Ustavom nastaviće prema uslovima i određenim odredbama u odluci za imenovanje." *Id.*, član 2, tačka 2.

Precizirani mandat za tri međunarodne sudije, kao što je već pomenuto, bio je do dana, 31 avgusta 2014 god.

B. Misija EULEX-a i njena pravna osnova

1. Zajednička akcija i osnova iste u Rezoluciji 1244

Misija i zadaci Misije Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu, EULEX Kosovo, definisani su Zajedničkom akcijom (Joint Action), 2008/124/CFSP, usvojenom od strane Saveta Evropske unije, dana 4 februara 2008 god.

Zajednička akcija postavlja krajnju granicu na nadležnosti EULEX-a za postupanje u vezi sa organima, institucijama i vlastima Kosova, definisajući: „Organi, institucije i kosovske vlasti navedeni u ovoj Zajedničkoj akciji su institucije ... nastale na osnovu Rezolucije 1244” Saveta

bezbednosti Ujedinjenih nacija, datuma 10 juni 1999 god. Zajednička akcija, uvod, tačka 2.

Rezolucija 1244, u Prilogu 1, tačka 5, i Prilogu 2 tačka 5 propisuje osnivanje privremene administracije, koja garantuje uslove za miran i normalan život svim stanovnicima Kosova. U skladu sa ovim odredbama, Specijalni izaslanik Generalnog sekretara proglasio je Ustavni okvir za privremenu samoupravu, čiji je cilj bio ostvarivanje samouprave na Kosovu, do konačnog rešenja i osnivanje privremenih institucija samouprave u zakonodavnu, izvršnu i sudsku oblast.

Ustavni okvir određuje institucije i organe Kosova, obuhvatajući i sudske institucije. U spisku institucija koje su deo pravosudnog sistema, vidi član 9.4.4, određuju se Vrhovni sud, okružni sudovi, opštinski sudovi i sudovi za prekršaje. Ono što nije navedeno na listi je Ustavni sud. Takođe, prema Ustavnom okviru, Kosovo nije imao neku instituciju ili prethodni organ Ustavnog suda. Čak, ni odredbe Ustavnog okvira koji se odnose na pravosudni sistem ne uključuju bilo koje telo, koje je na bilo koji način vršio ulogu Ustavnog suda.

Zajednička akcija je izmenjena nekoliko puta od strane Saveta Evropske unije, u smislu produženja mandata i unutrašnje organizacije EULEX-a, ali misija i zadaci EULEX-a su ostali netaknuti.

2. Pravna osnova EULEX-a u zakonima Kosova

Skupština Republike Kosova je regulisala odgovornosti EULEX-a na Kosovu, usvajanjem niz zakona, koji su izmenjeni i dopunjeni Zakonom Br. 04/L-273 o izmenama i dopunama zakona koji se odnose na mandat Misije Evropske unije za vladavinu zakona u Republici Kosova, datuma 23 aprila 2014 god. U prvom pogledu uočava se da ovaj zakon smanjuje nadležnosti EULEX-a, u upoređenju sa nadležnostima koje je EULEX- imao u osnovnim zakonima.

Konkretno primer, smanjuju nadležnosti EULEX-a je Zakon Br. 03/L-053 o nadležnostima, izbor i određivanje predmeta sudija i tužilaca EULEX-a na Kosovu, koji je

izmenjen i dopunjen stupanjem na snagu Zakona Br. 04/L-273 u izmenama i dopunama zakona koji se odnosi na mandat Misije Evropske unije za vladavinu zakona u Republici Kosova, datuma 23 aprila 2014 god. Izmena i dopuna osnovnog zakona jasno definiše predmete u postupku, što po ovom zakonu (član 1.A) podrazumeva:

1.1. Predmete za koje su tužioci EULEX-a doneli odluku o pokretanju istrage pre datuma 15.04.2014. godine, u skladu sa zakonom;

1.2. Predmete koji su dodeljeni sudijama EULEX-a pre 15.04.2014. godine.

To podrazumeva da EULEX neće prihvatiti nove predmete, obzirom da se tekst zakona, gde se govori o ovlašćenjima i nadležnostima EULEX-a, prati izrazom "*predmetima u postupku*."

Takođe, uočava se reformulisanje člana 3, Nadležnost i ovlašćenja sudija EULEX-a u krivičnom postupku, i člana 5. Nadležnosti sudija EULEX-a u građanskim parnicama, osnovnog zakona. Član 3.3 izmenjenog i dopunjenog zakona predviđa da:

Veća u kojima sudije EULEX-a vrše svoje nadležnosti u krivičnom postupku sastoje se od većinskog broja domaćih sudija i većima će predsedavati domaće sudije.

Kolegijet në të cilat gjyqtarët e EULEX-it ushtrojnë juridiksionin e tyre në procedurën penale, do të përbëhen me shumicë të gjyqtarëve vendorë dhe do të kryesohen nga gjyqtarë vendorë.

Za razliku od člana 3.7 osnovnog zakona, gde

Veća u kojima sudije EULEX-a vrše svoje nadležnosti u krivičnom postupku sastoje se od većinskog broja sudija EULEX-a i predsedavaće se od strane sudija EULEX-a.

Takođe član 5.2 izmenjenog i dopunjenog zakona određuje da:

Veća u kojima međunarodne/EULEX sudije vrše svoju nadležnost u parničnom postupku će se sastojati od većinskog broja domaćih sudija i njima će predsedavati domaći sudija.

Za razliku od odredbi osnovnog zakona, gde u određenim civilnim slučajevima veće se satoji od većine sudija EULEX-a.

3. Međunarodni sporazumi 2012 god. i 2014 god.

Skupština Republike Kosova usvojila je dva zakona za ratifikaciju međunarodnih sporazuma između Republike Kosova i Evropske Unije. Vidi Zakon Br.04/L-148 o ratifikaciji međunarodnog sporazuma između Republike Kosovo i Evropske Unije o misiji Evropske Unije za vladavinu zakona na Kosovo, datuma 7 septembar 2012 god; i Zakon Br. 04/L-274 o ratifikaciji međunarodnog sporazuma između Republike Kosovo i Evropske Unije o misiji Evropske Unije za vladavinu zakona na Kosovo, datuma 23 april 2014 god; Ovi sporazumi su sklopljeni u svrhu obezbeđenja prisustva EULEX-a na Kosovu nakon zaključenja nadgledane nezavisnosti, u septembru 2012 god.

Oba sporazuma su u obliku korespondencije između Predsednice Republike Kosova Atifete Jahjaga i Baronice Catherine Ashton, visoke predstavnice Evropske Unije za spoljnu politiku i politike bezbednosti. U prvom sporazumu, u dopisu predsednice Jahjaga pretenduje da se EULEX-u delegiraju nadležnosti “*za predlaganje i imenovanje* sudija shodno članu 108, odnosno članu 84 Ustava” (dodat naglasak).

Ipak, u sporazumu 2014 god, delegiranje nadležnosti EULEX-u u dopisu Predsednice Jahjaga promenio se od delegiranja nadležnosti u njenom dopisu iz 2012 god. Dopis 2014 god. za razliku od dopisa 2012 god. teži da EULEX-u delegira samo nadležnost imenovanja, a ne i predlaganja: "nadležnosti u nastavku delegiraće se misiji EULEX KOSOVA: (a) da imenuje sudije, shodno članovima 65, 108, 114, odnosno 84 Ustava" (dodat naglasak).

Zajedno sa ovom izmenom na nivou delegiranja nadležnosti, treći stav dopisa daje daljnje dokaze za smanjenje uloge EULEX-a, kako je gore navedeno. U ovom stavu, Predsednica Jahjaga tvrdi kao u nastavku:

Podržavam tranziciju mandata EULEX KOSOVA, uključujući i politiku "normalno neuzimanje novih predmeta." Sve institucije vladavine zakona rukovodiće se od strane kosovskih zvaničnika. Sudije i tužioci EULEX-a će biti smešteni u institucijama Kosova i služiće u skladu sa zakonodavstvom Kosova. U principu, sudska veća će se sastojiti od kosovskih sudija, sa izuzetkom suprotne većine u slučajevima propisanim zakonom.

C. Imenovanje tri međunarodnih sudija i dekret Predsednice Jahjaga

Na dan isteka mandata trojice međunarodnih sudija, 31 avgusta 2014 god. Predsednica Jahjaga donela je Dekret Br. DKGJK-001-2014, za potvrđivanje produženja njihovog mandata, bez predloga iz Skupštine.

Umesto da uzima predlog iz Skupštine, dekret teži da ima tri pravne osnove: (1) član 84.4 Ustava, koji daje Predsedniku nadležnost da donese dekrete u skladu sa Ustavom; (2) gore navedeni Sporazum 2014 godine između Republike Kosova i Evropske Unije; (3) Dopis EULEX-a sa Br. Prot. 693, datuma 25 avgusta 2014 god, u kome se kaže:

Pozivam se na korespondenciju između vaše Ekselencije i Visoke predstavnice Evropske unije, Baronice Catherine Ashton, kojom vi delegirate određene nadležnosti Misiji EULEX Kosova. U ovom pogledu, u prilogu možete naći spisak međunarodnih sudija Ustavnog suda, koji su imenovani od strane bivšeg Međunarodnog civilnog predstavnika, čiji mandat se produžava posle datuma 31 avgusta 2014 god. u skladu sa sadržajem vašeg dopisa datuma 14 aprila 2014 god.

Zajedno sa ovim dopisom dostavljen je spisak sa imenima troje međunarodnih sudija. Produženju mandata troje međunarodnih sudija nije određen novi rok, ni dekretom Predsednice, ni dopisom EULEX-a.

ARGUMENAT

PRODUŽAVAJUĆI MANDAT TROJE MEĐUNARODNIH SUDIJA U USTAVNOM SUDU, NAKON ISTEKA TOG MANDATA I BEZ PREDLOGA IZ SKUPŠTINE, DEKRET BR. DKGJK-001-2014 PREDSEDNICE REPUBLIKE KOSOVA DOLAZI U SUPROTNOSTI SA POSTUPKOM PREDVIĐENOM U USTAVU ZA IZBOR SUDIJA USTAVNOG SUDA I OVO Odstupanje ne može se opravdati međunarodnim sporazumom između Republike Kosova i Evropske unije, koji je ratifikovan dana 23 aprila 2014 god.

Shodno članu 84, tačke 4 Ustava Republike Kosova Predsednik uživa nadležnost da “donosi dekrete u saglasnosti sa ovim Ustavom.” Dekret Predsednice Jahjaga *"za potvrđivanje nastavka mandata međunarodnim sudijama u Ustavnom sudu Republike Kosova"*, **nije bio u skladu sa Ustavom, i zbog toga treba da se stavi van snage.**

Ustav izričito propisuje da se imenovanje sudija Ustavnog suda može vršiti samo na predlog Skupštine Republike Kosovo. Vidi član 65, tačku 11; član 84, tačku 19; i član 114, tačku 2. Nijedan od trojice međunarodnih sudija nije dobio odgovarajući predlog od strane Skupštine. Zaobilazeć Skupštinu, produženje njihovog mandata od strane Predsednice dolazi u jasnoj suprotnosti sa propisanim procesom u Ustavu za izbor sudija ustavnog suda, kao i samim demokratskim vrednostima Ustava.

Međutim prema članu 20 Ustava, “Republika Kosovo, na osnovu međunarodnih ratifikovanih sporazuma, za neka određena pitanja može preneti državna ovlašćenja međunarodnim organizacijama.” Jedino pitanje u ovom slučaju jeste da li zaobilazanje Skupštine od strane predsednice može naći ustavno opravdanje u međunarodnom sporazumu, u obliku korespondencije između Republike Kosova i Evropske unije, koji je ratifikovan dana 23 aprila 2014 god. Prvi deo te korespondencije je pismo Predsednice Jahjaga.

U tom dopisu Predsenica Jahjaga pretenduje da delegira EULEX-u nadležnosti za imenovanje sudija Ustavnog suda. Međutim dopis Predsednice ne pruža dovoljnu ustavnu osnovu

za opravdanje produženja mandata međunarodnim sudijama bez predloga Skupštine. Stoga, dekret Predsenice Jahjaga treba ukinuti kao protivustavni akt.

I. Dekret Predsednice dolazi u suprotnosti sa propisanim procesom predviđenim u Ustavu za izbor sudija Ustavnog suda, jer produžava mandat troje međunarodnih sudija bez predloga iz Skupštine.

Ustav Republike Kosovo predviđa dvodelni postupak za izbor svakog sudije. U prvom delu, kandidat za sudiju *se predlaže* od strane tela za nominaciju, predviđen u Ustavu; u drugom delu, on se imenuje od strane Predsednika Republike Kosovo. Ovaj dvodelni proces je jasno naglašen od same Predsednice Jahjaga u njenoj korespondenciji 2012 godine sa Baronicom Ashton: „Prema Ustavu Republike Kosovo, ja sam nadležna da *imenujem* sudije prema predlogu organa za nominaciju“ (dodati naglasak). U slučaju sudija Ustavnog suda, telo za nominaciju je Skupština Republike Kosova. Sudije ovog suda imenuje Predsednik *“na predlog Skupštine”*, Ustav, član 114, stav 2. Ova posebna uloga Skupštine potvrđuje se i drugim ustavnim odredbama. Član 65, tačka 11 određuje da *“Skupština Republike Kosovo predlaže sudije Ustavnog suda”*, kao što na isti način član 84, tačka 19 propisuje da *“Predsednik Republike Kosovo imenuje sudije Ustavnog suda na predlog Skupštine; (dodati naglasak).*

Uloga Skupštine u predlaganju sudija Ustavnog suda je neophodni deo postupka, ne samo zbog teksta Ustava, već i zbog demokratskih vrednosti. Angažovanje Skupštine u postupku izbora sudija Ustavnog suda obezbeđuje da niko ne može da zauzme mesto u najviši sud u zemlji dok ne bude predložen direktno od strane predstavnika naroda.

Zaobilazeći Skupštinu, Predsednica je jasno odstupila od ovog procesa. Tako da potvrđujući nastavak njihovog mandata, **dekret Predsednice dolazi u jasnoj suprotnosti sa postukom koji je predviđen u Ustavu.**

II. Produženje mandata troje međunarodnih sudija bez predloga iz Skupštine ne opravdava se sadržajem međunarodnog sporazuma 2014 godine između Republike Kosova i Evropske Unije.

Kao što je gore dokazano, Dekret Predsednice teži da se oslanja na međunarodni sporazum između Republike Kosova i Evropske unije, kao i imenovanje troje sudija od strane EULEX-a, dostavljene u kancelariji Predsednice dana 25 avgusta 2014 god.

Ključno pitanje u ovom slučaju glasi, da li ovaj međunarodni sporazum, zajedno sa imenovanjima troje međunarodnih sudija od strane EULEX-a može da opravda zaobilaženje Skupštine za produženje mandata troje međunarodnih sudija, u suprotnosti sa predviđenim postupkom u Ustavu.

Relevantni deo pisma, u sedmom pasusu, kaže:

Član 20 Ustava Republike Kosova odobrava Republici, da prenosi neke nadležnosti za neka određena pitanja međunarodnim organizacijama ... Stoga, na osnovu člana 20 Ustava Republike Kosova, ja vam potvrđujem da će se nadležnosti u nastavku delegirati misiji EULEX KOSOVA: (a) da imenuje sudije, shodno članovima 65, 108, 114, odnosno 84 Ustava, podležeći i potvrđivanju onih imenovanja od strane Predsednika, nakon odobrenja od strane Sudskog saveta Kosova [.]

Iako se ne precizira da će EULEX-u biti delegirana nadležnost za imenovanje sudija, posebno sudija Ustavnog suda, ovaj stav se poziva na član 114, čiji naslov glasi: **“Sastav i Mandat Ustavnog Suda”**, koji propisuje da “Sudije imenuje Predsednik Republike Kosovo na predlog Skupštine” (član 114.2). Stoga, jasno je da nadležnost koja se diskutuje u ovom stavu je, makar delimično, nadležnost za imenovanje sudija Ustavnog suda.

A. Iako se dekret Predsednice bazira na jednom međunarodnom sporazumu, zahtev za ocenjivanje ustavnosti dekreta Predsednice je u nadležnosti *ratione materiae* ovog suda.

Pre nego što ocenimo da li navedeni stav pruža dovoljan pravni osnov za dekret Predsednice, treba se pobrinuti da li je zahtev za ocenu ustavnosti ovog dekreta u nadležnosti *ratione materiae* ovog suda.

Iako je ocena ustavnosti međunarodnih sporazuma van nadležnosti Ustavnog suda, zahtev koji se podnosi u našem slučaju nije ugrožen, jer ovaj zahtev ne dovodi u pitanje nimalo ustavnost međunarodnih sporazuma između Republike Kosovo i Evropske unije, već samo dekret Predsednice.

Kako bi se bolje shvatilo zašto zahtev u ovom slučaju nije ugrožen, treba dobro definisati suprotnost između našeg slučaja i slučaja *Visar Ymeri i 11 ostalih poslanika Skupštine Republike Kosovo*, KO95/13, dana 9 septembra 2013 god., kada je ovaj sud prvi put izjavio da nema nadležnost *ratione materiae* po pitanju usklađenosti međunarodnih ugovora sa Ustavom. U tom slučaju, podnosioci predstavke tražili su od Ustavnog suda procenu ustavnosti Zakona br. 04/L-199, za ratifikaciju prvih međunarodnih principa koji uređuju normalizaciju odnosa između Republike Kosova i republike Srbije, i Planu sprovođenja ovog sporazuma.

U slučaju KO95/13, Sud je uočio da "nijedan član Ustava ne predviđa ocenu ustavnosti sadržaja međunarodnih sporazuma od strane Ustavnog suda," id. stav 99, i na ovoj osnovi, je naglasio da "nije ovlašćen da proceni da li je međunarodni sporazum, kao takav, u skladu sa Ustavom," id. stav 100. Po ovoj osnovi, Sud je odbio zahtev za ocenu ustavnosti navedenog sporazuma.

Međutim, uzimajući u obzir rezultat slučaja KO95/13, zahtev u našem slučaju je očigledno u nadležnosti *ratione materiae* Ustavnog suda, jer se suštinski razlikuje zahteva navedenog slučaja. U tom slučaju podnosioci zahteva su osporili ustavnost jednog međunarodnog sporazuma, dok u našem slučaju, ne osporava se ustavnost međunarodnog sporazuma, već ustavnost *Dekreta Predsednice*. Tako da

činjenica da je zahtev u slučaju KO95/13, bio van nadležnosti ovog suda, ne ugrožava zahtev u našem slučaju.

Da li se može argumentovati da zato što *materija* dekreta Predsednice jeste jedan međunarodni sporazm, isto kao što je *materija* navedenog zakona u slučaju KO95/13 bio međunarodni sporazm, svakako se ne može oceniti ustavnost dekreta?

Ovaj argument nije važeći. Za razliku od navedenog zakona u slučaju KO 95/13, substanca dekreta Predsednice nije međunarodni sporazm; već je potvrđivanje produženja mandata troje sudija. Dakle, činjenica da ustavnost supstance navedenog Zakona u slučaju KO 95/13, nije se mogao oceniti od strane Ustavnog suda, ne znači nimalo da se ustavnost supstance dekreta Predsednice ne može oceniti od strane istog suda.

Uzmimo u obzir zadnji argument. Da li se može argumentovati, da dok Dekret Predsednice u ovom slučaju *citira* međunarodni sporazum kao jednog od svojih pravnih osnova, onda i Dekret izlazi van okvira nadležnosti ovog suda?

Ovaj argument nije održiv. Pravni akt se ne može spasiti od nadležnosti Ustavnog suda jednostavno pozivajući se na jednom međunarodnom sporazumu. Ukoliko bi bilo tako jednostavno, onda bi Predsednica mogla da citira navedeni međunarodni sporazum, kao pravni osnov za sve njene dekrete i akte, bez obzira da li zaista imaju veze sa njim ili ne. Na taj način može ona bi mogla sve svoje radnje u svojstvu Predsednice da zaštiti od razmatranja ustavnosti istih od strane suda.

Da bi se bolje svatio nedostatak ovog pristupa, možemo razmotriti hipotetički slučaj, u kome Predsednica dekretuje nacrt zakona koji će stupiti na snagu njenim potpisom, bez usvajanja od strane Skupštine. Zatim, neka pretpostavimo da dekret predsednice navodi njen sporazum sa Baronicom Ashton kao pravnu osnovu. Ukoliko bi ovlašćena stranka zahtevala od Ustavnog suda da stavi van snage takav dekret, da li bi to bilo u nadležnosti *ratione materiae* ovog Suda? Naravno da bi bilo. Dovoljno je da podnosioc zahteva razjasni da: 1) Ustav ne dozvoljava da predsednik proglašava zakone bez saglasnosti Skupštine, i; (2) Ništa u sadržaju međunarodnog ugovora ne

menja to. Ovaj argument se može dati ne osporavajući nimalo ustavnost navedenog sporazuma.

Zahtev u našem slučaju bazira se upravo na argumenat iste strukture. Prema argumentima ovog podneska, 1) Ustav ne dozvoljava da predsednik proglašava zakone bez saglasnosti Skupštine, i; (2) ništa u sadržaju međunarodnog ugovora ne menja to. Ponovo, ovaj argument se može dati ne osporavajući nimalo ustavnost navedenog sporazuma. Dakle, ovaj zahtev za stavljanje van snage Dekreta Predsednice Jahjaga spada u potpunu nadležnost *ratione materiae* Ustavnog suda, a da nije u suprotnosti sa obrazloženjem suda u slučaju KO95/13.

- B. Produženje mandata troje međunarodnih sudija nakon isteka tog roka i bez predloga iz Skupštine ne opravdava se pretendiranim delegiranjem nadležnosti za imenovanje EULEX-u.

Zbog dva nezavisna razloga, sporazum 2014 godine ne može da posluži kao dovoljan osnov za dekret Predsednice,

1. Delegiranje nadležnosti imenovanja sudija nije zvanično prihvaćeno od strane Evropske unije, u pismu Baronice Ashton, stoga se ne može smatrati istinski deo sporazuma

U skladu sa članom 20, kako bi se delegiralo jedno ovlašćenje međunarodnoj organizaciji, isto delegiranje bi trebalo da se zasniva na nekom međunarodnom sporazumu. Ne bivajući istinski deo međunarodnog sporazuma, delegiranje jedne nadležnosti ostaje nevažeće i jednostavno ostaje nepromenjena struktura upravljanja, predviđena Ustavom.

Kako bi se shvatio istinski sadržaj međunarodnog sporazuma u ovom slučaju, treba se bazirati na " opšte prihvaćenim normama i principima međunarodnog prava . . . , kodifikovanih u Bečkoj konvenciji o pravu međunarodnih ugovora" citiranih u Zakonu o međunarodnim sporazumima, Z. Br. 04/L-052, član 2. Ovaj zakon utvrđuje sprovođenje međunarodnih sporazuma Republike Kosova" id. u članu 1. Obzirom da je sporazum u ovom slučaju sklopljen u obliku korespondencije, reguliše se članom 13 Konvencije, koji određuje da "Saglasnost država ili međunarodnih organizacija

da budu vezane ugovorom međusobnom razmenom isprava izražava se tom razmenom” ukoliko se najmanje jedan od dva kriterijuma ispuni.

U našem relevantnom slučaju prvi kriterijum: " ako isprave predviđaju da će njihova razmena imati takav učinak [obavezujući]. "Id. u članu 13, stav (a). "Razmena Instrumenata se po pravilu vrši na sledeći način: prva stranka piše pismo drugoj stranci, određujući sadržaj sporazuma ." O. Dorr K. Schmalenbach, Bečka konvencija o ugovornom pravu: komentar 177, zatim "druga strana odgovara tvrdnjom, obično reprodukujući kompletan sadržaj originalnog pisma i izražavajući saglasnost o tome." Id.

U slučaju sporazuma između Republike Kosova i Evropske unije, dopis prve stranke, Republika Kosovo zastupljena od strane predsednice Jahjaga, pozvala je Evropsku uniju zastupljena od strane Baronice Ashton, da produži ostanak EULEX-a do 2016 god. U delu ovog poziva, Predsednica Jahjaga, je predložila da EULEX preuzme niz nadležnosti, uključujući i nadležnost imenovanja sudija Ustavnog suda.

Prema normalnoj gore opisanoj proceduri, odgovor Baronice Ashton bi trebalo da bude dopis koji daje odgovor prvoj stranci "reprodukujući kompletan sadržaj originalnog pisma i izražavajući saglasnost o tome." Međutim Baronica Ashton nije primenila ovu praksu u njenom odgovoru. Umesto da reprodukuje kompletan sadržaj dopisa predsednice Jahjaga, Baronica Ashton dala je veoma pažljiv odgovor: "Ja prihvatom vaš poziv u vašem dopisu od datuma 14 aprila za produžavanje sprovođenja mandata EULEX-a na Kosovu, *kao što je nevedeno u Zajedničkoj akciji 2008/124/CFSP, koja je usvojena, dana 4 februara 2014 god. i izmenjen* u duhu međusobne saradnje." Dopis baronice Ashton od 2014 godine, stav 1 (dodat naglasak). S obzirom da je pravni osnov Misije EULEX-a u Evropskoj uniji je Zjednička akcija od 2008 godine, I baronica Ashton zastupala je Evropsku uniju u korespondenciji, nije iznenađujuće da će ona koristiti takvu formulaciju veoma pažljivo kako ne bi primorala EULEX da postupa van njegove pravne osnove.

Međutim, pažljivo formulisanje Baronice Ashton stvara rizik da će neki od predloga predsednice Jahjaga ostati van sporazuma. Prema Bečkoj konvenciji, članu 13, kako bi

postojao jedan međunarodni sporazum u kontekstu razmene instrumenata, svakako da treba da postoji zajednička saglasnost svih strana "da budu vezane" odredbama izražene u korespondenciji. Odgovor Baronice Ashton je pokazao da je Evropska unija spremna da se obavezuje odredama navedenim u dopisu Predsednice Jahjaga, ali pod uslovom da se ne izlazi van okvira Zajedničke akcije. Tako da svaki predlog predsednice Jahjaga koji izlazi van okvira Zajedničke akcije ne obavezuje Evropsku uniju, stoga ostaje van međunarodnog sporazuma.

Uzimajući u obzir ovo, ključno pitanje glasi: Da li bi EULEX izašao van okvira Zajedničke akcije, ukoliko bi vršio nadležnost da imenuje sudije Ustavnog suda? Ukoliko je odgovor da, onda se ne može reći da je baronica Ashton prihvatila ovu nadležnost u ime Evropske unije i delegiranje nadležnosti EULEX-u kao posledica ostalo bi van međunarodnog sporazuma, i kao takvo nije moglo da obezbedi pravni osnov za dekret predsednice.

Da vidimo, dakle, da li bi nadležnost za imenovanje sudija Ustavnog suda dovela EULEX van okvira Zajedničke akcije. Kao što smo prethodno videli, Zajednička akcija ovlašćuje EULEX da postupa samo u okviru institucija koje su osnovane u skladu sa Rezolucijom 1244, specificirajući da "[tela, institucije i vlasti Kosova, navedeni u ovoj Zajedničkoj akciji su institucije stvorene u skladu sa Rezolucijom 1244." Uvod, tačka 2. Obzirom da Ustavni sud nije institucija osnovana u skladu sa Rezolucijom 1244, jasno je da bi nadležnost da imenuje sudije ovog suda dovela EULEX van okvira Zajedničke akcije. Stoga, delegiranje nadležnosti za imenovanje EULEX-u nije zvanično prihvaćeno od strane baronice Ashton i nije stvarni deo međunarodnog sporazuma. I dok član 20 odobrava delegiranje nadležnosti samo u skladu međunarodnih sporazuma, možemo zaključiti da, nadležnost imenovanja sudija Ustavnog suda nije delegirana EULEX-u i vršenje ove nadležnosti od strane istog ne može služiti kao pravna osnova za dekret predsednice.

2. Drugačije, od sporazuma od 2012 godine, pismo Predsednice Jahjaga od 2014 godine teži da delegira EULEX-u samo nadležnost imenovanja sudija a ne nadležnost predloženja, koja kao posledica ostaje nadležnost Skupštine.

Čak i ako pretpostavimo da je delegiranje nadležnosti imenovanje istinski deo međunarodnog sporazuma, ovo delegiranje ne bi bilo dovoljno da daje pravni osnov Dekretu Predsednice.

a.Vezano sa delegiranjem nadležnosti po članu 20, Predsednica Jahjaga piše: „Kao Predsednica, moj zadatak je da obezbedim da takva delegiranja budu jasno definisana.“ Pismo Predsednice Jahjaga od 2014 godine, stav 7. Skoro iste reči je Predsednica tvrdila i u 2012 godini: “Kao Predsednica, moja obaveza je da osiguram da ova delegiranja imaju jasan redosled.“ Pismo 2012 godine Predsednice Jahjaga, stav 5. Ove reči podržavaju jedno osnovno načelo vezano sa članom 20 Ustava: kao bi se delegirala jedna državna nadležnost jednoj međunarodnoj organizaciji, ova nadležnost se mora delegirati na jasan i eksplicitan način: treba da bude „jasno definisano“ ili pak deo jednog „jasnog redosleda.“ Ne odobravaju se podrazumevajuća delegiranja.

Ovaj princip se dalje podržava od dva druga osnova. Prvo, „Ustav je najviši pravni akt Republike Kosovo.“ Član 16, stav 1. Uzimajući u obzir pravnu nadmoć Ustava kao i činjenicu da „vladajuća snaga proizilazi iz Ustava“ *id* u članu 16, stav 2, delegiranja državnih nadležnosti - delegiranja koja u meri izmenjuju umereni bilans postignut od strane ideatora našega Ustava – ne može se samo jednostavno podrazumevati. Upravo iz tog razloga, sva delegiranja državnih nadležnosti na osnovu člana 20 Ustava treba da budu „jasno definisane“ i da budu „deo jasnog redosleda.“

Drugo, ovaj princip se takođe podržava od strane gore navedene Bečke Konvencije, izrazi iz ugovora se trebaju tumačiti "u njihovom kontekstu," član 31. stav 1, i "kontekst u cilju tumačenja jednog sporazuma bi sadržao . . . tekst [između ostalog] , "član 31. stav 2 , uključujući "druge izraze rečenice i stava; ceo navedeni član i ostali deo sporazuma , "M. Villinger , Komentar o Bečkoj Konvenciji o Pravu Sporazuma iz 1969 427. Stoga, princip naveden od strane Predsednice, da delegiranja

po članu 20 treba "da budu jasno definisane", čini važan deo "konteksta" u vezi tumačenja navedenog sporazuma.

b. Primenjujući ovaj princip u našem slučaju, možemo smatrati kao delegirane EULEX-u samo one nadležnosti koje su utvrđene neposredno i izričito kao delegirane, i nijednu drugu nadležnost. Nadležnosti koja izričito nisu poverena EULEX-u ne delegiraju se uopšte, i iste ostaju tamo gde ih sam Ustav određuje. U svom pismu, Predsednica Jahjaga delegira EULEX-u samo nadležnost *imenovanja* sudija Ustavnog Suda i nijednu drugu nadležnost vezanu za sudije ovoga suda: ona "potvrđuje da naredne nadležnosti biće preneti EULEX KOSOVO :. . . *da imenuje sudije*." Pismo Predsednice Jahjaga u 2014 god., stav. 7. Ne delegira se na specifičan način nadležnost *predloženja* tih sudija. Stoga, na osnovu navedenog principa, prvi deo postupka za izbor sudija Ustavnog Suda - deo predlaganja - ostaje nedelegiran u pismu predsednice, jer nije izričito delegirana, a samim tim, nadležnost predlaganja ostaje pri organu gde Ustav sam određuje, a taj autoritet je Skupština Republike Kosovo. Stoga, čak i ako delegiranje nadležnosti imenovanja sudija Ustavnog Suda uzmemo kao prihvatljiv deo sporazuma, EULEX nema dovoljno osnove da imenuje sudije Ustavnog suda bez predloga od strane Skupštine. Takav predlog od strane Skupštine nisu dobila tri međunarodne sudije pre imenovanja od strane EULEX-a. Dakle oni su imenovani na osnovu protivustavnog postupka. **Dekret Predsednice, koji ojačava ovo protivustavno imenovanje, treba staviti van snage.**

c. Pretpostavimo jedan protivodgovor ovog argumenta. Da li se može opravdati da određeni postupak u dopisu o imenovanju sudija treba se tumačiti kao kompletna zamena postupka utvrđenog Ustavom za izbor sudija? Prema ovom tumačenju, cilj dopisa Predsednice je bio da odredi sve neophodne korake u izboru sudija i činjenica da se ne pominje predlog od strane tela za predlaganje, podrazumeva da imenovanje sudija može da vrši bez takvog predloga. Po ovom protivodgovoru, imenovanje troje međunarodnih sudija, prateći postupak propisano u dopisu, postupak koji ne pominje predlog sudija od strane Skupštine kao deo toga, je bio u skladu sa Ustavom.

Ovaj protivodgovor ne uspeva zbog jednog običnog razloga: iako nadležnost predlaganja ne *delegira se* izričito

EULEX-u, ovo ne znači da se tom nadležnošću ne odnosi ostali deo rečenice, koji čini veoma važan deo konteksta pojma "imenovanje." M. Villinger, Komentar o Bečkoj konvenciji o Pravu Sporazuma od 1969 427. U kontekstu ove rečenice, odmah se primećuje da Predsednica Jahjaga delegira EULEX-u nadležnost imenovanja "na osnovu" četiri člana Ustava: 65, 84, 108 i 114, i jedini član koji se odnosi na sudije nalazi se u tački 11 člana 65, gde se propisuje da "Skupština Kosova . . . predlaže sudije Ustavnog Suda . "

Stoga, isto kao što pozivanje na član 114 pojašnjava da se sedmi stav dopisa odnosi, barem delimično, na sudije Ustavnog Suda, pozivanje na Član 65, u istoj rečenici, pojašnjava da imenovanje sudija od strane EULEX-a treba da se vrši u skladu sa ustavnom odredbom koja definiše Skupštinu kao predlagača sudija Ustavnog Suda. Shodno tome, ne može se obrazložiti to da pismo Predsednice Jahjaga delegira EULEX-u nadležnost imenovanja, ne pominjajući potrebu predlaganja od strane Skupštine. Naprotiv, pismo Predsednice Jahjaga ukazuje jasno da nadležnost imenovanja sudija Ustavnog Suda, za koju Predsednica teži da delegira EULEX-u treba ostvariti "u skladu sa" postupkom koji je predviđen u članovima 65 , 84 i 114, i jedan neophodni deo ove procedure je predlog sudija od strane Skupštine.

d. Da uzmemo u obzir jedan drugi protivodgovor. Da li se može argumentovati da razlog zašto se pominje član 65 je upravo da delegira nadležnost predlaganja sudija Ustavnog Suda EULEX-u? Po ovom tumačenju, kada Predsednica Jahjaga piše da delegira EULEX-u nadležnost "da imenuje sudije prema članovima 65, 84, 108 i 114", to podrazumeva da se EULEX-u delegira ne samo nadležnost *imenovanja*, koja se jasno ističe u pismu, već i nadležnost *predlaganja* pomenut u članu 65. Delegiranje nadležnosti predlaganja iako nije eksplicitno navedeno, podrazumeva se jednostavno pri navođenju člana 65, u ostalom delu rečenice.

Ovaj protivodgovor nije ubedljiv. Prvo, ovo tumačenje se isključuje iz gorenavedenog ključnog principa: sva delegiranja državnih nadležnosti vezanih sa članom 20 Ustava treba "da budu jasno definisani." Pismo Predsednice Jahjaga 2014 godine, stav. 7; "treba da imaju jasan redosled. "Pismo Predsednica Jahjaga 2012 godini, stav 5. Nadležnost predlaganja ne može se preneti EULEX-u prosto načinom koji

se podrazumeva. Ako ova nadležnost nije izričito delegirana, kako je jasno određena nadležnost imenovanja, u tom slučaju uopšte nije delegirana i ostaje tamo gde je Ustav odredio - u Skupštini Republike Kosovo.

Drugo, drugi deo konteksta pruža dodatne dokaze da cilj pisma Predsednice Jahjaga nije bio delegiranje nadležnosti predlaganja EULEX-u. U tumačenju ugovora, deo "konteksta" čine i "slična formulisanja jednog relevantnog ugovora" navedenog ugovora. O. Dorr i K. Schmalenbach, *Bečka Konvencija o Pravu ugovora: Komentar* 545. U našem slučaju, relevantna osnova sporazuma 2014 godine je sporazum 2012, sa istim ciljem: produženje Misije EULEX-a za dvogodišnji period. U oba sporazuma upotrebljavaju se slična formulisanja o pitanju delegiranja nadležnosti EULEX-u: U korespondenciji 2012 godine, Predsednica Jahjaga " potvrđuje. . . da će se delegirati nadležnosti. . . za *predaganje i imenovanje* sudija, prma članu 108, odnosno 84 Ustava (dodati naglasak), dok u korespondenciji 2014 godine, u paralelnom formulisanju, ona "potvrđuje . . . da će se misiji EULEX KOSOVO delegirati nadležnosti . . . da *imenuje* sudije shodno članovima 65, 108, 114, odnosno 84 Ustava" (dodat naglasak).

Kako se lako može videti od upoređenja ovih dveju formulacija, Predsednica Jahjaga, kao predstavnik Republike Kosovo u sporazumima od 2012 god. i 2014 god, bila je vrlo padljiva u vezi razlika između *predlaganja i imenovanja* . Za sudije redovnih sudova, sporazum iz 2012 godine delegirao je EULEX-u nadležnosti ne samo da *imenuje* već i da *predlaže* ove sudije dok za sudije Ustavnog suda, sporazum od 2014 godine delegira EULEX-u samo nadležnost *imenovanja*, ostavljajući nadležnost predlaganja nedelegirano. Ovo daje neosporive dokaze da samo pominjanje jednog člana ne može tumačiti kao delegiranje nadležnosti. Kako se dokazuje putem pisma Predsednice Jahjaga iz 2012 godine, kada joj je cilj bio delegiranje nadležnosti predloga EULEX-u, nije to prosto ostavila da se podrazumeva, navodeći samo član kojim se određuje ova nadležnost, već je eksplicitno definisala delegiranje. Za razliku od pisma Predsednice iz 2012 godine, pismo iz 2014, nije jasno definisalo delegiranje predlaganja sudija.

Promena između verzije iz 2012 god. i 2014 god. nije bila slučajna, već je to bio deo ukupnog pada nadležnosti

EULEX-a, u pripremi tranzicije ove misije. Kako se navodi u sažetku činjenica, i pismo Predsednice Jahjaga, kao i izmena zakona kojima se uređuje misija EULEX-a, nova politika neprihvatanja novih predmeta i izmene većine u sudskim većima gde prisustvuju sudije EULEX-a. Ukidanje nadležnosti predlaganja sudija, je jednostavno deo šireg pada nadležnosti EULEX-a. Stoga, **nadležnost predlaganja sudija Ustavnog Suda ostaje nadležnost Skupštine i potvrđivanje produženja mandata troje međunarodnih sudija, bez predloga od strane Skupštine, predstavlja ustavnu povredu.**

e. Da uzmemo u obzir zadnji protivodgovor: Da li se može argumentovati da delegiranje nadležnosti imenovanja podrazumeva i delegiranje nadležnosti predlaganja? Po ovom tumačenju, reč „imenovanje“ može imati ne samo smisao stvarne nadležnosti imenovanja, već i nadležnost predlaganja. Na osnovu ovoga može se argumentovati da EULEX-u nije bilo potrebno da dobije predlaganja od strane Skupštine, jer pismo Predsednice Jahjaga, delegirajući EULEX-u nadležnost imenovanja delegiralo *ispo facto* i nadležnost predlaganja. Stoga, imenovanje troje međunarodnih sudija ne predstavlja ustavni problem.

Ali ni ovaj zadnji protivodgovor ne pruža dovoljni osnov za Dekret Predsednice. Prvo, dva gore navedena argumenta i ovaj protivodgovor čine neprihvatljivim. Obzirom da se delegirane nadležnosti po članu 20 ne mogu delegirati podrazumevanjem, navedeno tumačenje možemo odmah odbaciti, zbog toga što ovo tumačenje ukazuje da se nadležnost predloga delegira EULEX-u podrazumevajući se. Ali, pošto se ne odobravaju delegiranja koja se prosto podrazumevaju, ne može se reći da, delegiranjem nadležnosti imenovanja, automatski se uključuje delegiranje nadležnosti predloženja. Nadležnost predloženja opet ostaje Skupštini.

Zatim, upoređenje sa sporazumom od 2012 godine, kao sporazum sa sličnom formulacijom, opet je relevantno u uvom kontekstu. Činjenica da dopis Predsednice Jahjaga u 2012 godini delegira EULEX-u nadležnosti "za predlaganje i imenovanje sudija", pruža jake dokaze da pojam *imenovanje*, kako se koristi u oba sporazuma, ima odvojeni smisao od pojma *predlaganje*. Ako pročitamo pismo Predsednice Jahjaga od 2012 godine, tumačeći nadležnosti predlaganja kao deo nadležnosti

imenovanja, reč "predlaganje" bi bila suvišna i takvo tumačenje ne dozvoljava "pravilo efikasnosti, to jest "pravilo koje " je jasno evidentan u međunarodnoj praksi ."

O. Dorr i K. Schmalenbach , Bečka Konvencija o Pravu Međunardnih Ugovora 539. Prema ovom pravilu, "odredbe sporazuma treba tumačiti . . . na takav način da jedan razlog i jedno značenje može se pripisati svakom delu teksta." *Id.* (citirajući šest principa tumačenja G. Fitzmaurica, specijalni izveštač, ponovno izdana, H. Waldock, specijalni izveštač, Treći Izveštaj o Pravu Međunardnih Ugovora 55). Prema ovom pravilu, nadležnost imenovanje se treba tumačiti tako da se isključuje nadležnost predlaganja. U suprotnom, "predlaganje" bi bila suvišna reči u sporazumu 2012 godine. Stoga, u sličnom formulisanju u sporazumu od 2014 godine, kao sporazum podjednako relevantan sa onim iz 2012 godine, reč "imenovanje" ne može uključiti i koncept predlaganja.

Osim dva gorenavedenih argumenata, sam Ustav, "najviši pravni akt Republike Kosovo", član 16, tačka 1 jasno iznosi razliku nadležnosti imenovanja i predlaganja. Ustav tri puta navodi ove nadležnosti u vezi procesa sudija Ustavnog Suda, potvrđujući tri puta da je nadležnost predlaganja nadležnost Skupštine, i dva puta da nadležnost imenovanja pripada Predsednici: " Skupština Kosovo*predlaže* sudije Ustavnog Suda" član 65, tačka 11; " Predsednik Republike Kosovo*imenuje* sudije Ustavnog Suda, na *predlog* Skupštine," član 84, tačka 17; i "Sudije *imenuje* Predsednik Republike Kosovo na predlog Skupštine", član 114, tačka 2. U ova tri člana koje Predsednica Jahjaga sama navodi u sedmom stavu njenog pisma 2014 godine, Ustav jasno ukazuje na razliku između nadležnost predlaganja i imenovanja i jasno ukazuje da prva nadležnost, *predlaganje*, pripada Skupštini dok druga nadležnost, *imenovanje*, pripada Predsedniku. Uzimajući u obzir izričite razlike između dve nadležnosti, pismo Predsednice Jahjaga se može tumačiti kao delegiranje samo nadležnosti imenovanja od strane Predsednika EULEX-u, ne dodirujući na bilo koji način nadležnost Skupštine za predlaganje sudija Ustavnog Suda.

Komentar sudija Enver Hasani i Ivan Cukalović o Ustavu Republike Kosovo, pruža dodatne dokaze o izričitim razlikama između ove dve nadležnosti. U tumačenju člana 65, sudija Ivan Cukalović tvrdi da "kada se radi o sudijama

Ustavnog Suda treba naglasiti činjenicu ... da ... Skupština ima funkciju predlaganja, jel predlaže sudije Ustavnog Suda ... dok Predsednik Republike imenuje sudije Ustavnog Suda na predlog Skupštine. "Enver Hasani i Ivan Cukalović, *Komentar: Ustav Republike Kosovo* 265. U tumačenju člana 84, Komentar navodi da "Predsednik Republike ... može realizovati ovo imenovanje samo na predlog Skupštine i nikako bez njegove podrške " *Id.* u 409

Iz navedenih razloga, delegiranje nadležnosti za imenovanja sudija Ustavnom Suda se ne može tumačiti tako da podrazumeva delegiranje nadležnosti predlaganja istih. To su dve podeljene nadležnosti i u nedostatku izričitog delegiranja nadležnosti predloženja, ova nadležnost ostaje nadležnost Skupštine. **Stoga, dok tri međunarodne sudije nisu predloženi od strane Skupštine, produženje njihovog mandata od strane Predsednice Jahjaga treba staviti van snage kao neustavan akt.**

ZAHTEV ZA PRIVREMENU MERU

Član 116, tačka 2 Ustava Republike Kosova
propisuje:

„Dok god je procedura u postupku pred Ustavnim sudom, sud može privremeno prekinuti primenu spornog postupka ili zakona, dok god se ne donese sudska odluka, ukoliko smatra da je primena takvih spornih zakona može uzrokovati nepopravljivu štetu.”

Ombudsman, u skladu sa članom 27 Zakona o Ustavnom sudu i Pravila 5 Poslovnika o radu Ustavnog suda, zahetva od Ustavnog suda **da usvoji privremenu meru za neposredno ukidanje Dekreta Predsednice do konačne odluke suda.**

U slučaju *Xhavit Haliti i ostala 29 poslanika Skupštine Republike Kosova*, KO119/14, dana 23 jula 2014 god. ovaj sud je odlučio da usvoji privremenu meru, ukidajući neposredno odluku o izboru Predsednika Skupštine Republike Kosovo. Obrazloženje podnosioca predstavke je glasilo:

Privremena mera je u javnom interesu, jer nedostatak iste može da izazove nepopravljivu štetu u funkcionisanju institucija Republike Kosova, kao i demokratiju u Republici Kosova. Id., stav 27.

Isto kao ukidanje izbora predsednika Skupštine u gore navedenom slučaju, u javnom je interesu i demokratije **da tri međunarodne sudije ne nastave da učestvuju u donošenju odluka ovog suda dok se ne obezbedi ustavnost njihovog imenovanja.**

ZAKLJUČAK

Zbog gore navedenih razloga, Dekret Br. DKGJK - 001– 2014, Predsednice Republike Kosova "*za potvrđivanje nastavka mandata međunarodnim sudijama u Ustavnom sudu Republike Kosova*" treba staviti van snage kao neustavni akt i isti treba ukinuti neposredno do konačne odluke ovog suda.

S poštovanjem,

Sami Kurteshi
Ombudsman